

Smo res bojazljivci?

Večino »pisem uredništvu«, ki jih dobi-
mo, je podpisana samo s kakima začetnica-
ma ali s šifro, ali pa je priloženo pismo, v
katerem nas pisec prosi, naj ga ne popdpi-
šemo s polnim imenom, ampak s kako šif-
ro. Seveda jim ugodimo, vendar ne prav
radi. Zavedamo se namreč — in tega bi se
morali zavedati tudi pisci »pisem uredniš-
tvu«, da imajo ta večjo ceno, če so podpisa-
na. In razen tega je na prvi pogled težko
razumeti, česa se pisci takih dopisov bojijo.
Zakaj si ne upajo podpisati?

S tem seveda ne maramo in ne želimo
odbiti takih dopisovavcev. Obratno, veseli
smo vsakega takega dopisa in ga radi ob-
javimo, tudi če ne nosi polnega podpisa,
kajti vedno je glas iz občinstva, glas jav-
nega mnenja in ga je treba upoštevati. Za-
dovoljni bi bili, da bi bilo čim več takih do-
pisov, tembolj ker se naši dopisniki skoro
nikoli ne pritožujejo nad svojimi osebnimi
tegobami in krivicami, ki jih morajo trpeti,
ampak obravnavajo kak splošen problem,
ki zanima širok krog bralcev ali velik del
naše javnosti; skoro vedno obravnavajo po-
litične ali druge javne zadeve. Zato bi bilo
tem bolj primerno, da bi bili taki dopisi tudi
podpisani s polnim imenom.

Vprašati se je treba, zakaj se to ne doga-
ja. Ali so naši ljudje res preveč bojazljivi,
da bi si upali s polnim imenom podpisati
kako »pismo uredništvu«, ali pa je zato kak
splošnejši vzrok? Menimo, da je resnica kot
vedno nekje v sredini. Slovenci imamo za
seboj dolgo preteklost, ko so nas tuji režimi
prijemali za vsako malenkost, izvajali nad
nami sankcije za vsak izraz samostojnej-
šega političnega mišljenja in narodnega ču-
tenja in nas pogosto tudi okrutno preganja-
li zaradi našega političnega mišljenja in na-
rodnega delovanja. Desetletja in desetletja
take prakse so nagnala našim ljudem kljub
vsemu odporu strah v kosti in jih naučila
previdnosti, zlasti starejše rodove. V ljudeh
je še vedno nek podzavesten strah pred tem,
da bi odkrito stopili v javnost in da bi po-
stalo njihovo ime znano. Rajši se skrijejo
pod psevdonom ali pod šifro. Menimo, da
moramo mi — in da morajo tudi naši brav-
ci upoštevati ta bolj podzavestni kot zavest-
ni strah, ki pa ga ni lahko izkoreniniti in bo
morda še trajal nekaj časa, strah, ki ima
svoje korenine v preteklosti.

Drugi vzrok bojazljivosti v pogledu pod-
pisovanja pa je bolj konkreten in ima svoje
korenine v sedanjosti. Tudi danes je nam-
reč precej ljudi, tudi med nami, ki se vse
prehitro užalijo nad vsakim kritičnim gla-
som in ki ne prenesejo sploh nobene kritike.

(dalje na 2. strani)

PROSTA POT ZA ANDREOTTIJA

Krščanskodemokratski parlamentarni
skupini sta po dolgi razpravi (trajala je dva
dni in eno noč) soglasno odobrili resoluci-
jo, ki pooblašča poverjenega ministrskega
predsednika, naj nadaljuje razgovore in po-
gajanja s strankami tako imenovanega u-
stavnega loka za sestavo nove vlade. Pred-
met razprave je bilo seveda predvsem
vprašanje sestave parlamentarne večine, v
kateri bi tokrat polnopravno sodelovali tu-
di komunisti. To pomeni, da je bilo vpraša-
nje odnosov med KD in KP tudi na tej seji,
ki je bila morda odločilna za izid vladne
krize, glavni kamen spotike.

Zasedanje se je torej končalo z uspe-
hom, saj je prodril predlog strankinega
predsednika Alda Mora, naj Andreotti na-
daljuje pogajanja in naj jih tudi čimprej za-
ključi. Pri tem pa mora upoštevati pred-
vsem tri pogoje: nova vlada bo morala

odstopiti po izvolitvi predsednika republi-
ke, to je v začetku prihodnjega leta; nova
vlada naj uživa podporo politične in pro-
gramske večine, ki pa naj ne predstavlja
organskega zavezništva s komunistično
partijo; program nove vlade ne sme pred-
videvati novih podržavljanj na gospodar-
skem področju in ustanovitve sindikata po-
licijskih agentov, ki bi bil včlanjen v sindi-
kalni zvezi CGIL, CISL in UIL.

Po seji parlamentarnih skupin KD se je
sestalo krščanskodemokratsko osrednje
vodstvo, ki je vzelo na znanje že omenjeno
resolucijo in seveda tudi samo pooblastilo
Andreottija, naj nadaljuje s svojim delom.
Poverjeni ministrski predsednik bo za so-
boto po vsej verjetnosti sklical zasedanje
vseh glavnih tajnikov strank ustavnega lo-
ka, na katerem bi morala pasti zadnja ze-
seda o novi vladi.

Škoti bodo dobili avtonomijo

Britanska spodnja zbornica je odobrila
predlog vlade za avtonomijo Škotske. Zdaj
bo obravnavala predlog zgornja zbornica in
pričakujejo, da ga bo pri tem spet spreme-
nila in da se bo moral zato vrniti v spodnjo
zbornico. Ta pa ga je že tudi sama dvakrat
spremenila in odobrena je bila šele tretja
verzija zakona. Laburistična vlada si obeta,
da bo vplival ta zakon na razpoloženje vo-
livcev, seveda predvsem na Škotskem, kajti
Škoti se že dolgo potegujejo za avtonomi-
jo, vendar so se delale britanske obrednje o-
blasti dozda za to njihovo zahtevo gluhe.
sklicujoč se na splošno demokracijo v drža-
vi, ki je tudi dozda puščala škotskim de-
želnim oblastem precejšnje pravice.

Toda pri tem se ne sme pozabiti, da je
bila Škotska do 18. stoletja samostojna kra-
ljevinna in da je po drugi svetovni vojni An-
glija dala neodvisnost ali kar najširšo avto-
nomijo že skoro vsem svojim bivšim koloni-
jam, od Indije do raznih majhnih otočij, po-
sejanih po oceanih. Škotska, ki je dejansko
bila vedno najpomembnejše od Anglije od-
visno narodno ozemlje v britanskem impe-
riju, prihaja torej na vrsto za avtonomijo
takorekoč zadnja.

To ni slučaj, ampak posledica globoko za-
koreninjene mentalitete, da imajo pravico
do samostojnosti samo »kolonialni« narodi,
ki živijo onkraj morij in zlasti če so dru-
gačne, barvaste rase, da pa tvorijo narodi,
ki živijo na ozemljih, ki se držijo ozemlja
»matičnega« naroda, del tako imenovanega
državnega naroda in državnega ozemlja ter
da zato nimajo pravice do neodvisnosti in
tudi ne do prave avtonomije. Taka miselnost
ni zakoreninjena samo v Angliji, ampak v
vsej Evropi. V našem listu smo že večkrat
opozorili na to čudno, a dozda splošno men-
taliteto, ki isti državno ozemlje za narodnost-
nim ozemljem vladajočega naroda in bodi-
si odkrito bodisi z raznimi izgovori zanika
odvisnim narodom in še zlasti seveda na-
rodnim manjšinam pravico do lastnega na-
rodnega ozemlja in do avtonomije na njem,
tudi do zgolj kulturne ali jezikovne.

Po računih vlade bo zakon dokončno o-
dobren še pred avgustom letos. Pri tretjem
glasovanju je bil odobren s 40 glasovi ve-
čine, kar pomeni, da so glasovali za zakon
tudi mnogi poslanci opozicijskih strank.
Sprva je bilo tudi precej laburistov proti,

(Dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 5. marca, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Nediški zvon, oddaja o Benečiji, (Laura Bergnach). 10.15 Vedri zvoki. 10.30 Danes o biščemo Prebeneg. 11.00 Poročila. 11.05 Mladinski oder: »Ptički brez gnezda«. 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.20 Poslušajmo spet - vmes (14.30): Poročila. 15.00 Nedeljsko polbdne: Sport in glasba. 19.00 Poročila.

: : PONEDELJEK, 6. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Pevci. 9.30 Kaku so jele (Samo Sancin). 9.45 Medigra. 9.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Biti ženska. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Poslušali boste. 13.00 Poročila. 13.15 Slovenski zbori. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba. 15.00 Glasbeni ping pong - vmes (15.30): Poročila. 16.30 Glasba za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 R. de Banfield: Ljubzensko pismo Lorda Byrona. 18.00 Poročila. 18.05 Čas in družba. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : TOREK, 7. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Glasbena kronika. 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot). 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Oddaja za otroški vrtec. 10.15 Koncert - vmes (10.35): Pisma Marie Isabelle Marenzi. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Motivi iz filmov. 15.30 Poročila. 15.35 Top lestvica. 16.00 Čudoviti otroški svet. 17.00 Poročila. 17.05 Poje basist Albert Miklavc. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Pravorečje. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : SREDA, 8. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Skladatelj. 9.30 Prehrana in zdravje (dr. Marko Jevnikar). 9.40 Medigra. 10.00 Koncert. 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole. 11.00 Ljudje in dogodki. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Ljudsko izročilo. 12.00 Pojmo. 12.45 Zveza žensk Italije. Spolnost, žensko vprašanje in materinstvo. 13.00 Poročila. 13.15 »Števerjan '77«. 13.30 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Kličite Trst 31065. - vmes (15.30): Poročila. 16.30 Otroci pojo. 17.00 Poročila. 17.05 Oboist Robert Denti. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 »Mak cveti rdeče«. Radijska igra, napisala Balbina Baranovič Battelino. 19.00 Poročila.

: : ČETRTEK, 9. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Zlata plošča. 9.30 Mali oglasi. 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole. 11.05 Družina. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Pevsko tekmovanje »Seghizzi«. 13.35 Melodije. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Evergreeni. 15.30 Poročila. 15.35 Kaj je novega v disko-teki. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.00 Poročila. 17.05 Francesco Geminiani: Sonata za obojo in bas. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Slovenska književnost. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : PETEK, 10. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.05 Lahka glasba. 9.30 Zappiski Marka Kravosa. 9.35 Glasbena medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.35 Rojstna hiša. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Poročila. 11.35 Plošča. 12.00 Opera. 12.45 Združevanje in kulturno načrtovanje. 13.00 Poročila. 13.15 Cerkveni zbor za Opčin in Dekliški zbor iz Devina. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Veliki izvajalci. 15.30 Poročila. 15.35 Mladi in glasba (Tomaž Simčič). 16.30 Otroški vrtljak. 17.00 Poročila. 17.05 Skladatelj Roberto Repini. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Kulturni dogodki. 18.20 Klasični album. 19.00 Poročila.

: : SOBOTA, 11. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica. 8.00 Novice. 8.05 Prijateljsko. 9.00 Poročila. 9.05 Motivi. 9.30 Pregovori. 9.45 Medigra. 10.00 Poročila. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 11.30 Poročila. 12.00 Glasba po željah. 13.00 Poročila. 13.15 Ljud-

Škoti bodo dobili avtonomijo

(nadaljevanje s 1. strani)

toda stranka je zahtevala od njih večjo disciplino pri glasovanju o škotski avtonomiji in je tistim, ki so se pomišljali, olajšala odločitev s tem, da je vključila v zakonski osnutek določbo, da mora pri referendumu na Škotskem vsaj 40 odstotkov volivcev glasovati za ta zakon, drugače ne bo veljaven.

Proti volji vlade pa je prišla v zakonski osnutek določba, da lahko otočji Orkney in Shetland, ki sicer spadata k Škotski, odklonita udeležbo pri avtonomiji, če hočeta. Kaže, da določeni krogi na otočjih to tudi hočejo in da bi rajši ostali direktno pod londonsko centralistično vlado, ker se bojijo, da bi jim avtonomna škotska vlada ne priznala obilnega deleža pri dobičku od črpanja petroleja iz ležišč v Severnem morju, katerega jim je londonska vlada že zagotovila. Žal imajo narodi, ki se borijo za neodvisnost ali avtonomijo, vedno opraviti s takimi egoističnimi ekonomskimi interesi skupin, ki imajo pred očmi samo lastne koristi, ne pa dobro celote, t.j. vsega naroda.

Vprašanje škotske avtonomije pa je tudi tesno povezano z rivaliteto med laburistično stranko, ki je na vladi, in konservativno opozicijo. Pričakujejo, da bo ta zadeva igrala veliko vlogo pri parlamentarnih volitvah, ki bodo na pragu jeseni.

Ta teden se loteva spodnja zbornica tudi zakona o avtonomiji za Wales. Tamkajšnje prebivalstvo je enako kot Škoti keltskega porekla in je ostanek prvotnega prebivalstva vsega britanskega otočja, kakor ga je našel tam Cezar, Anglo-Sasi pa so ga v 5. stoletju začeli porivati na zahodni rob glavnega otoka. Samo manjšina Waležanov še govori keltski jezik. Vendar je v prebivalstvu še močna težnja po avtonomiji. Zakonski osnutek o waleški avtonomiji pa predvideva manjše avtonomne pravice kot za Škotsko. Medtem ko bo imela Škotska lastno vlado in parlament, ki bo imel določene zakonodajne pravice, bi imel Wales po se-

danjem zakonskem osnutku sicer tudi lasten deželni zbor, a brez zakonodajnih pooblastil in vlada bi imela zgolj izvršilno oblast. Značilno pa je, da niti škotska niti waleška avtonomija ne bi obsegala pravice do razpisa davkov, kar pomeni, da bi bila v gospodarsko-finančnem pogledu zelo omejena. Nedvomno se vsaj Škoti tudi ne bodo za trajno zadovoljili s take vrste avtonomijo, toda zaenkrat jo bodo sprejeli, ker vendarle pomeni vsaj važen korak naprej v dolgem boju škotskih nacionalistov. Londonske centralistične vlade pa so doslej imele lahek posel, ker so se lahko zanašale na šibko narodno zavest večjega dela škotskega prebivalstva. Šele v zadnjem času se je začela narodna zavest prebujati tudi v širših škotskih plasteh. Krivdo za šibko narodno zavest je pripisati jezikovnemu potujčenju velike večine škotskega naroda in dejstvu, da je večina sprejela vero angleških okupatorjev, anglikanstvo. Prej so bili katoličani kot Ircl.

—o—

PREBIVAVSTVO ZDRUŽENIH DRŽAV

Po oceni ameriškega zveznega urada za ljudsko štetje je znašalo prebivalstvo Združenih držav v začetku letošnjega leta 218 milijonov 200.000 duš. V primerjavi s 1. januarjem leta 1977 se je povečalo prebivalstvo za en milijon 700.000, kar je le malo manj, kot znaša prebivalstvo republike Slovenije.

Leta 1977 se je rodilo v Združenih državah 3.300.000 otrok, umrlo 1.900.000 ljudi, priselilo pa se jih je 320.000 več kot odselilo. Ti podatki se ne nanašajo samo na ameriške državljane, ampak na vse, ki živijo na ozemlju Združenih držav, vključno tudi ameriške vojaške in vladne predstavnike, ki bivajo v tujini.

—o—

Brežnjev je poslal po sovjetskem veleposlaniku posebno poslanico predsedniku Titu. Ta se pripravlja na obisk v ZDA.

SMO RES BOJAZLJIVCI?

(nadaljevanje s 1. strani)

Kakor hitro se nanaša kak dopis na nekaj, pri čemer se čutijo prizadeti, se užalijo in se skušajo kakorkoli maščevati. Začne se povpraševanje, »kdo je tisto napisal«. Dopisniki pa se ne želijo izpostaviti takim sankcijam in zato se zavarujejo z izmišljenimi ali resničnimi začetnicami ali šiframi, čeprav so seveda lahko sigurni, da uredništvo ne bo izdalo njihovih pravih imen, če tega ne želijo.

Vsekakor je to oboje negativno in znak pomanjkljive demokratične zavesti in vzgoje. Vsakdo bi si moral upati brez kakega pomisleka ali bojazni odkrito izraziti svoje

ške pesmi. 13.35 Izbor iz operet. 14.00 Novice. 14.10 Mladina. 14.20 Gremo v kino. 15.00 Tekmujte s Petrom (Peter Cvelbar). - vmes (15.30): Poročila. 16.30 Svet okoli nas. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Poročila. 18.05 »Izgon iz raja« in »Ognjeni čmaj«. Napisal Miran Jarc, priredil Mirko Mahnič. 18.45 Vera in naš čas. 19.00 Poročila.

misli glede tega ali onega javnega vprašanja ali zadeve tudi v javnosti, v tisku, po drugi strani pa ne bi smelo nikomur pasti niti na misel, da bi se skušal zaradi tega nad dopisnikom znašati. Če meni, da ta nima prav, naj bi mu prav tako javno odgovoril v naslednji številki lista. To seveda ne velja samo za naš list, ampak za ves naš tisk, kajti ta stvar je enako aktualna za vse in se pojavlja v vseh listih. V vseh naših časnikih je vse preveč »pisem uredništvu« brez pravega podpisa. Šele ko bodo vsa taka pisma podpisana s pravimi imeni, bomo lahko rekli, da živimo v res demokratičnih razmerah in da so se naši ljudje znebili strahu. Do takrat pa je boljše, da prinaša naš tisk »pisma uredništvu«, podpisana z začetnicami ali šiframi, kakor pa da jih sploh ne prinaša, kajti to bi bilo še hujše: bilo bi znak popolne brezbrčnosti ali pasivnosti do javnih zadev ter ugašanja kritičnega čuta in čuta odgovornosti v naših ljudeh.

Slovenci in asimilacija

Slovenci zelo pogosto uporabljamo besedo »potujčenje« ali »potujčevanje«, pa tudi besedo »raznarodovanje«, ki obe pomenita isto kot tujka »asimilacija«. Poleg tega imamo še celo vrsto podobnih izrazov kot npr. »poitalijančevanje«, »ponemčevanje«, »pohrvateno«, »poamerikaniti«, »izgubiti narodno zavest ali zavednost« in podobno. Noben narod v Evropi nima toliko izrazov za pojav narodne odtujitve kot Slovenci, vsekakor pa noben narod toliko ne uporablja takih besed. Po tem bi lahko sklepali, da smo Slovenci v hujši nevarnosti potujčevanja kot drugi narodi in je zato tako izražanje bolj aktualno med nami, ali se bolj branimo potujčenja, kot drugi.

Pri objektivni presoji dejstev pa moramo priznati, da smo Slovenci na splošno zelo odporni proti potujčevanju sorazmerno precej bolj kot drugi narodi. Pri Nemcih, Holandcih, Italijanih itd. je normalen pojav, da se druga generacija izseljencev že povsem asimilira v deželi, kamor so se priselili njihovi starši, medtem ko ostaja druga generacija Slovencev normalno še povsem slovenska in šele tretja generacija se asimilira, a vendar ne povsem. Ohrani si še jasno zavest slovenskega izvora. Tako se n. pr. Nemci, Judje ali Italijani lahko že povsem živijo v življenje in mentaliteto, pa tudi v državno in narodno zavest naroda, med katerimi živijo, čeprav se niti niso tam rodili, ampak so se priselili tja že v šolski dobi. Tako je bil npr. bivši zunanji minister Kissinger rojen svojim judovskim staršem še v Evropi in je prišel v Združene države že kot mladenič. In vendar se ima za polnega Američana. Povprečni Slovenec pa veliko bolj visi na svoji stari domovini in jo obiskuje, če le more, tudi če so prišli od tam samo njegovi starši.

Tudi v avstrijskih mestih zelo pogosto srečamo ljudi, ki hitro povedo, da so potomci slovenskih prednikov, npr. urednik znanega dunajskega kulturnega tednika »Die Furche«, medtem ko bi med Slovenci težko našli ljudi, ki bi se spominjali ali priznali, da so bili njihovi stari starši priseljeni in asimilirani Nemci, Italijani, Furlani ali Hrvati. Če je danes v Evropi toliko govorjenja o slovenskih manjšinah na Koroškem in tudi v Italiji, je to posledica dej-

stva, da se Slovenci tam in tu kljub vsemu še niso in se tudi ne mislijo asimilirati, medtem ko druge manjšine ne nudijo niti od daleč takega odpora proti asimilaciji, čeprav se je seveda tudi branijo. To velja npr. za nemško manjšino v Franciji ali na Danskem, za češko manjšino na Dunaju, za madžarsko manjšino v Avstriji, za švedsko manjšino na Finskem ter za Srbe ali Hrvatke v Trstu, ki jih je bilo nekdanj precej — da omenimo samo nekatere.

Vse to ima seveda svoje psihološke, pa tudi kulturne vzroke. Na splošno velja, da so ljudje bolj navezani na majhno kot na veliko domovino, ker je bolj intimna in bolj konkretno dojemljiva ter jo zato lažje ljubijo, kot če si jo predstavljajo samo kot nekaj abstraktnega ali kot zgolj zemljenišni pojem, obsegajoč stotisoče kvadratnih kilometrov. Razen tega vzbuja pripadnost k majhnemu narodu v tujem okolju manj pozornosti in manj suma kot pripadnost h kakemu velikemu narodu, kot je npr. nem-

ski ali ruski, zato ima človek takšne narodnosti večji interes, da njegovo okolje hitro pozabi, kakšne narodnosti je, zlasti za primer kakih mednarodnih konfliktov. To velja tudi za Jude, ki so bili itak vedno izpostavljeni nevarnosti zaradi svoje vere in rase. Slovencem taka nevarnost ni nikoli grozila na tujem in zato so imeli manj interesa, da bi se čimprej povsem prilagodili okolju: obratno, iskali so se med seboj in se družili v lastnih društvih in cerkvah, če jim je bilo le mogoče, ter se šli majhne zdomske Slovenije.

To pa jim je bilo in je še danes tudi v oviro pri napredovanju v najvišje sfere tuje družbe, t.j. nove domovine. Slovenec je preveč navezan na staro domovino, da bi se z vsem srcem gnil za novo, kot npr. kak Kissinger. Ne more se povsem identificirati z njo in njenimi interesi, vsaj na tistem ga še vedno bolj zanima usoda njegove lastne majhne domovine. In to končno ni slabo. V tej močni navezanosti na lastni narod in domači kraj je bila vedno naša glavna moč, ki nas je doslej obvarovala pred vsemi poskusi nasilne in načrtne asimilacije s strani sovražnih sil.

Izjava svetovalske skupine Slovenske skupnosti v Dolini

V zvezi z imenovanjem zastopnikov občine v okrajne šolske svete, ki so jih slovenski starši, dijaki, učno in drugo osebje enotno bojkotirali, je sekcija Slovenske skupnosti predlagala srečanje vseh zainteresiranih občinskih uprav in svetovalskih skupin, da bi prišle do enotnega stališča glede tega vprašanja. Do tega posveta je dejansko prišlo, toda prisotni predstavniki KPI in PSI niso osvojili predloga o bojkotu volitev tudi občinskih predstavnikov v šolske okraje, katerega so predlagali in zagovarjali predstavniki Slovenske skupnosti, kakor tudi niso pristali na to, da se v italijanske šolske okraje izvolijo samo italijanski zastopniki.

Pred zadevnim glasovanjem na seji občinskega sveta dne 24. t.m. je svetovalska skupina SSK dala sledečo izjavo: »Svetovalci Slovenske skupnosti se ne bodo udeležili glasovanja za imenovanje zastopnikov občine, ki naj bi nato izvolili občinske zastopnike v 18. šolski okraj (v katerega spada namreč dolinska občina skupno z Miljami

in delom tržaške občine), ker pristojne oblasti niso doslej upoštevale enotne zahteve vseh dejavnikov slovenske manjšine po ustanovitvi samostojnega okraja za slovenske šole.«

V skladu s tem stališčem, ki je v načelno in solidarnostno podporo vsem šolskim komponentam, ki so bojkotirale volitve okrajne in pokrajinske šolske svete, so odšli iz sejne dvorane in s tem bojkotirali volitve zastopnikov občine Dolina, ki je v vseh pogledih še pretežno slovenska, v šolski okraj, ki po izjavi samega občinskega sveta ni pristojen za slovensko šolo.

NOVICE

NOVA ŠVICARSKA USTAVA

V Švici pripravljajo novo ustavo, ki pa ne bo prinesla velikih sprememb. Boljše in natančnejše naj bi določila porazdelitev nalog med zvezno vlado in kantonalnimi vlada, trajnejše uredila finančno ureditev, zvezno upravo, ustavno sodišče itd. ter natančnejše zagotovila ljudske pravice. Diskusije o spremembi ustave se lahko udeležuje vsak in bo trajala do sredine leta 1979. Sedanja ustava je iz leta 1874 in je torej stara že 104 leta.

Cene na debelo so se v Italiji v preteklem mesecu v primerjavi z decembrom zvišale za en odstotek. Podatek je objavil statistični zavod ISTAT. Zvišanje je še kar zmerno, presega pa z izjemo januarja in februarja vsa zvišanja preteklega leta.

Zveza komunistov Slovenije je izdala v posebni publikaciji »Predlog dokumentov za VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije«. Publikacija velikega formata obsega 127 strani besedila in določa teoretična izhodišča za kongres.

Sodnik ga je rešil pred ženinim maščevanjem

42-letni John Kelland v Londonu je zahteval za nujno ločitev zakona od svoje 40-letne žene Betty, in sodnik je prošnji tudi ugodil, zaradi močeve življenjske ogroženosti. Ko je namreč Betty zvedela — kako, se ne ve, najbrž je brskala po močevih žepih — da se mož nekoliko preveč razume z neko kolegico v uradu, se ga je fizično lotila. Premislila ga je z valjarjem, da mu je poškodovala roke in ni mogel niti šofirati, vlačila ga je za lase po tleh, sežgala je njegovo zbirko znamk in njegovo novo športno srajco — morda zato, da ne bi hodil preveč

lep v urad —, ga zaklenila ven in pobrala celo baterijo iz zvonca pri vratih, da ni mogel zvoniti in zahtevati, naj ga spusti noter, tako da je moral spati v avtu. Vrgla je celo proč par zlatih gumbov, ki mu jih je podarila njegova prijateljica.

Sodnik je sicer oštel Johna, češ da je tisto, kar je storil on ženi, še grše, kot kar je napravila ona z njim, vendar pa ni mogel dopustiti, da bi se tako znašala nad nesrečnikom. Pri tem pa ženska niti ni zahtevala ločitve in je na sodišču zanikala, da je mož storil zakonolomstvo. Kaj bi bilo šele potem?

Uspel družabni večer v Nabrežini

Prosvetno društvo »Igo Gruden« in športno društvo »Sokol« sta prejšnjo soboto priredili v društvenih prostorih družabni večer za svoje člane in prijatelje. Družabnega večera se je udeležilo lepo število ljudi iz Nabrežine in bližnjih vasi devinsko-nabrežinske občine, kar med drugim priča, da je bila zamisel posrečena.

Ton tega večera je prav gotovo dal mešani pevski zbor »Igo Gruden«, ki je pod-

vodstvom Sergija Radoviča ubrano zapel nekaj pesmi. Predsednik obeh društev Nevenko Gruden je nato v krajšem govoru pojasnil razloge, zaradi katerih se je odbor odločil tudi za prirejanje družabnih večerov. Dejal je, da hočeta društvu na ta način prispevati svoj delež v boju proti morečemu in škodljivemu individualizmu med slovenskim prebivalstvom gojiti ter krepiti smisel za vzajemnost, ki je eden pogojev za obstoj in vsestranski nadaljnji razvoj slovenske narodnostne skupnosti na tako ogroženem ozemlju, kot je devinsko-nabrežinska občina. Ob tej priložnosti je predsednik Gruden tudi poudaril glavno značilnost obeh društev v Nabrežini, se pravi njuno odprtost do vseh pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti ne glede na politično prepričanje in svetovno naziranje.

Društvi sta poskrbeli za bogat prigrizek in tudi za prijetno zabavo. Plesalci in ple-

salke so prišli na svoj račun ob zvokih harmonike in električnega harmonija, na katera sta igrala Zoran Lupinc in Boris Devetak. Nekaj po polnoči je razpoloženje v dvorani doseglo svoj vrhunec, kajti vanjo so stopile odbojkarice, ki nastopajo v B liki in ki sta v gosteh zaigrale svojo najlepšo tekmo v letošnjem prvenstvu in seveda dosegle zares prepričljivo zmago.

—o—

DEŽELNI ODBOR DAL DENAR ZA STROKOVNE TEČAJE

Deželni odbor je odobril v sredo skoraj dve milijardi in pol lir nakazil za 173 tečajev za strokovno izpopolnitev, katerih obsega 3.449 tečajnikov. Nakazilo predvideva deželni zakon od 10. januarja lani, ki omejuje posege za strokovno izobrazbo. Tečaji se nanašajo na industrijo, obrt in trgovino, zlasti za tiste mlade ljudi, ki čakajo na prvo zaposlitev, ter za ostale zaposlene in nezaposlene delavce.

Pisma uredništvu:

NOVO NASELJE PRI ŠTIVANU?

Po Štivanu, Medji vasi in Devinu se že nekaj časa širijo glasovi, da namerava zadruga za gradnjo stanovanj, ki je bila ustanovljena v okviru štivanske papirnice, sezidati na juserskem zemljišču pri Štivanu ali pa na področju Devina celo naselje, v kateri bi dobili stanovanje delavci, ki so zaposleni v papirnici. Vsi vemo, da imajo takšne zadruge po obstoječih zakonih celo vrsto ugodnosti tako finančne kot druge narave, zaradi česar so takšna stanovanja cenejša od tistih, ki jih gradijo zasebna podjetja, ne glede na to, da se slednja morajo po sili razmer ozirati tudi na profit.

Domačini iz Štivana, Medje vasi in Devina nimajo seveda načelno ničesar proti obstoju in delovanju takšne zadruge, saj je njen cilj zagotoviti streho tistim delavcem, ki je še nimajo. Domačini pa so zaskrbljeni zaradi posledic, ki bi nujno nastale v narodnostnem pogledu z izgradnjo večjega naselja na področju Štivana oziroma Devina, katerega narodna sestava je že tako bila v zadnjih desetletjih hudo izmaličena. Poleg tega se sprašujejo, kako bi se takšno naselje moglo vključiti v družbeno dejanskost.

Odločilno besedo pri tej pobudi bo imela devinsko-nabrežinska občinska uprava. Mislim, da bi javnost rada poznala njen stališče, saj do sedaj še nismo v tisku zasledili, da bi občinski svet kdaj razpravljal o tej vsekakor koščljivi problematiki.

Milan Pernarčič

Uspelo gostovanje ansambla »Galebi« in vokalnega terceta »Mavrica« v Rimu

Na povabilo Slovenskega kulturno prosvetnega društva »A.M. Slomšek« iz Rima, so se v dneh od 25. do 27. februarja mudili v Rimu ansambel »Galebi«, vokalni tercet »Mavrica« in Tone Bedenčič z barvnimi diapozitivi o lepotah našega Triglava. Roman Rus piše v svojem poročilu o tem gostovanju naslednje: »Za rimske Slovence je bilo to izredno doživetje. Kljub mladim letom so vsi izvajalci pokazali v vseh točkah programa, ki je bil dokaj zahteven, veliko spretnost in izurjenost, povezanost in skladnost. Predvsem pa so poslušalce zajeli njihovi pogum, neposrednost, prisrčnost in iskrena domačnost. Posebej moram pohvaliti jasnost, čistost in pravilnost govornice in pete slovenske besede. Posamezne točke bogatega programa so povezovale prisrčne

misli, ki so bile posvečene vsebini pesmi in krajem, katerim so bile namenjene, ki so se zlasti ob petju koroških narodnih prelile v iskreno prošnjo, da bi naši koroški bratje kmalu dosegli svoje pravice, čemur so se vsi rimski Slovenci pridružili z dolgim in prisrčnim ploskanjem. Petje vokalnega terceta »Mavrica« je bilo jasno, toplo in izredno ubrano. Vse prehitro so druga za drugo v naših dojemanjih utihnile pesmi, ki so v nas vzbujale mehko ganjenost naših mladih dni.

Za zaključek so nam prikazali slovenske lepote še v slovenski besedi in v skioptičnih barvnih slikah. Marsikdo je v duhu z mlado skupino ob prikazanih slikah znova občel Bohinjsko jezero in se vzpenjal preko Uskovnice in Velega polja do Vodnikovih koč in Kredarice na Triglav in nazaj preko Hribaric in doline sedmerih triglavskega jezera k Slapu Savice. Glasbena spremljava je bila odgovarjajoča. Misli, ki so spremljale posamezne slike pa globoke, vzgojne in domače.

Našim mladim gostom, Tonetu Bedenčiču, Francu Pohajaču ter vsem, ki so pripravili to gostovanje, se iskreno zahvaljujemo z željo, da ga kmalu spet ponovimo!

—o—

SLOVENSKI KLUB

priredi

v torek, 7. marca ob 20.30 v ulici sv. Frančiška 20-II, koncert vokalnega ansambla iz Ljubljane

ANCILA VOCIS

posvečen mednarodnemu dnevu žena

Na sporedu so teksti iz mednarodne glasbene klasike in slovenske ljudske pesmi (med avtorji priredb so P. Merku, I. Ota, F. Venturini, U. Vrabec).

Po koncertu bo družabno srečanje:

Prisrčno vabljeni!

Slovenska skupnost o urbanističnem načrtu v Nabrežini

Sekcija Slovenske skupnosti za občino Devin - Nabrežina je na svoji zadnji seji obravnavala vprašanja, ki so nastala po objavi dekreta predsednika deželnega odbora z dne 12. januarja 1978 glede variante občinskega regulacijskega načrta.

Ugotovila je, da je bil dekret izdan v nasprotju z duhom in črko osimskega sporazuma in da so bile hudo prizadete koristi in pravice slovenskega prebivalstva. Vnešeni so bili hudi posegi v škodo gospodarskih in narodnostnih interesov Slovencev, s povsem jasnim raznarodovalnim načrtom.

Sekcija Slovenske skupnosti meni, da je treba temeljito spremeniti ta regulacijski načrt, tako da bo odgovarjal potrebam domačega prebivalstva, kateremu mora nuditi najširše jamstvo ne samo za obstanek, ampak tudi za njegov naravni razvoj. Obenem je treba preprečiti gradnjo stanovanjskih

kompleksov, ki ne ustrezajo povpraševanju stanovanj po domačinih.

Sekcija Slovenske skupnosti meni, da bi morala občinska uprava takoj primerno ukrepati in zagotoviti takšno gradbeno dejavnost in takšno izkoriščanje ozemlja, da bo zadostila bivanjskim potrebam domačega prebivalstva ter preprečila negativni pojav raznarodovanja.

V kolikor se nanaša na gradnjo ljudske hiše IACP v občini, stanovanja morajo biti tako dodeljena, da ne bo prizadeta narodnostna sestava, to se pravi, da se dodelitev mora vršiti v strogem sorazmerju domačih prebivalcev italijanske in slovenske narodnosti.

Sekcija Slovenske skupnosti je nadalje sklenila, da priredi na velikonočni ponedeljek v dvorani »Igo Gruden« v Nabrežini svoj praznik.

GLASILO ŠTEVERJANSKE SOSESKE

Poleg Križa izdajajo še v nekaterih drugih vaseh svoj vaški list. Tako tudi v Števerjanu. Pred seboj imamo drugo letošnjo številko »Števerjanskega vestnika«.

Uvodnik je posvečen tradicionalnemu novoletnemu srečanju predstavnikov slovenskih občin na Goriškem na obeh straneh meje, ki je bilo tokrat v neki restavraciji nad Šempetrom. Udeležila so se ga zastopstva iz občin Nova Gorica, Doberdob, Sovodnje in Števerjan. »Po končani diskusiji je sledila večerja v zelo prijateljskem duhu, stvarno omeni pisec uvodnika. Na drugi strani najdemo ponatis člankov v raznih listih o desetletnici »Števerjanskega vestnika«, ki ga izdaja kulturno društvo, ki se imenuje po nekdanjem goriškem nadškofu Sedeju«. O 12. rednem občnem zboru tega društva, ki je bil 21. januarja v Sedejevem domu v Števerjanu, je objavljeno dolgo poročilo, iz katerega naj povzamemo nekaj podatkov, ki osvetljujejo njegovo delovanje.

Njegov predsednik Simon Komjanc je rekel med drugim v svojem pozdravnem govoru: »Spet smo se zbrali, da skupno pregledamo in ocenimo delo, ki je bilo opravljeno v preteklih dveh letih. Ko sem takrat sprejel predsedniško mesto našega društva, si niti od daleč nisem mislil, da bo treba toliko delati in skrbeti za uspešno delovanje, da dosežemo cilje, ki smo si jih zastavili. Zato gledam na opravljeno delo z mešanimi občutki in se sprašujem, če je bilo storjeno vse, kar smo si zamislili, tako na kulturnem in narodnem kakor na verskem področju. Morda bi na teh dveh zadnje omenjenih lepše in boljše uspeli, če bi dobili vsaj nekaj podpore, razumevanja in poštrevnosti pri ljudeh, ki bi nam na teh poljih lahko pomagali. V pretekli sezoni smo posvečali veliko pozornost zlasti mladini. Prizadevali smo si, da je dobila v našem društvu in v števerjanskem kulturno-narodnem življenju pravo mesto.«

Novice z Goriškega

Nedavno tega je obhajal v Gorici 85-letnico rojstva Hubert Močnik, učitelj v pokoju. Slavljencec se je rodil v zaselku Krekovše v Trnovskem gozdu in je izredno dober poznavalec tega dela slovenske zemlje, ki ga je tudi opisal v knjigi »Trnovska planota«. Knjiga je izšla leta 1974 v samozaložbi v Gorici.

V zadnjem času se je sestal odbor Kluba starih goriških študentov in na tej seji najprej počastil spomin svojega dolgotrajnega predsednika pok. Franceta Gorkiča iz Vrtojbe, ki bo v januarju dopolnil 90 let. Na seji so nadalje obravnavali bodoče delo kluba. Letos namerava stari goriški študentje odkriti dve spominski obeležiji.

V bližini mirenskega bloka so pred nedavnim postavili veliko tablo v več jezikih, ki voznike motornih vozil, prihajajoče iz Jugoslavije, opozarja na nove predpise v Italiji glede omejitev hitrosti na cestah. Zastopani so vsi glavni evropski jeziki, žal pa je slovenščina, ki bi bila na tem mestu najbolj potrebna, odpadla. Treba bi bilo poskrbeti za odpravo te hude pomanjkljivosti.

Rekel pa je tudi — in to gotovo velja tudi za mnoga prosvetna oziroma kulturna društva po naših krajih: »Z veseljem pozdravljam tudi ustanovitev Sveta slovenskih organizacij. Prepričan sem, da smo s tako organizacijo uravnovesili stanje in postavili naša društva na mesto, ki jim pritiče. Želel bi samo, da bi se odbor tega Sveta večkrat oglašil v javnosti, se udeleževal naših prireditev v zamejstvu, tako da bomo videli, da imamo za seboj organizacijo, v kateri smo vključeni in ki nas zastopa na višjih političnih forumih tako v pokrajinskem kot v deželni in državnem merilu«. Iz poročila odbornikov in odbornic je razbrati, da je bila v zadnjih dveh letih povprečno več kot enkrat na mesec kaka pomemb-

nejša prireditev ali predavanje. Med drugim so odkrili doprsni kip nadškofa Sedeja.

Nepodpisan avtor je objavil humoristično napisano zgodbičo »Kako je Bregarjev Pepe postal ati«. Poleg tega prinaša list štiri strani fotografij z občnega zbora društva »Sedej«, spominski članek za umrlo vaščanko, razpis 8. zamejskega festivala domače glasbe, Marjan Remic objavlja pogovor z domačim vinogradnikom, objavljeno je poročilo o občinski seji 27. januarja in tudi razna obvestila, med katerimi razveseli človeka obvestilo, kdaj je odprta občinska knjižnica, namreč tri dni na teden. V listu najdemo tudi razne drobne novice, ki pa so zanimive za vaščane, kot npr. o popravilu neke vaške poti, ki nosi značilno ime »Pod Tejo«, in poročilo o pustu.

List predstavlja tako lep dokument živahnega življenja soseske in je hkrati tudi zanimiv kulturni dokument.

4. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona

V zbirki Goriške Mohorjeve družbe za leto 1978 je izšel tudi 4. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona, ki obsega gesla od črke A do F (Čotar - Fogar). Prvi snopič, ki je izšel leta 1974, je obsegal le 40 strani, naslednje leto je bil že malo debelejši, najobsežnejši pa je bil 3. snopič, ki je obsegal kar 143 strani. Tudi letošnji 4. snopič je dokaj obsežen, saj šteje 127 strani. Poleg količinske rasti pa je opaziti, da pri goriškem leksikonu iz leta v leto raste tudi število sodelavcev, kar je porok, da bo ta važna znanstvena, kulturna in narodna pobuda prišla do konca. V prvem zvezku sta s posameznimi gesli prevladovala zlasti Marijan Breclj in Rudolf Klinec, v naslednjih pa prevzemajo pomembnejši delež tudi ostali sodelavci. Vsekakor drži, da sta tako Breclj kot pok. Klinec nekakšna stebra PSBL, ki sta v primerjavi z ostalimi sodelavci v dosedanjih štirih zvezkih prispevala sorazmerno največ gesel.

Nedavna smrt msgr. Rudolfa Klinca pomeni zato nedvomno veliko izgubo za to znanstveno delo, saj je pokojnik v svojih prispevkih, ki obravnavajo zlasti primorske duhovnike in goriške plemiške družine, pomembne tudi za slovensko zgodovino, pokazal izjemno veliko zgodovinsko znanje, temelječe na poznavanju zgodovinske literature, zlasti pa še bogatega goriškega nadškofijskega arhiva, ki ga je msgr. Klinec vodil. V arhivu je bil odličen svetovalec tudi raziskovalec naše preteklosti, tako da pomeni njegova smrt tudi s tega stališča veliko izgubo, ki jo bo težko nadomestiti. 4. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona je bil tiskan prav v času, ko je msgr. Klinec umrl, zato se ga je spomnil na drugi strani platnic. V priložnostnih besedah med drugim beremo: »Vse njegovo delo je bilo usmerjeno v en sam cilj: osvetliti temne kotičke slovenske zgodovine na tem ozemlju, ohraniti vse, kar je bilo slovenskega in poživiti narodno zavest; to je mladim večkrat polagal na srce. Odhaja izredno dobro podkovan zgodovinski strokovnjak, ki je na svojem področju

veliko delal, veliko iskal, se mučil in zbiral in marsikaj že spravil do uspešne sinteze.« Pok. msgr. Klinec je več gesel pripravil tudi že za naslednje snopiče PSBL.

Zadnji snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona se na platnicah na kratko spominja še nekaterih drugih sodelavcev, ki so do sedaj umrli. To so prof. Rado Bednarik, Albert Rejec in Ludvik Zorut. Nekaj toplih besed pa je posvečenih tudi pok. prof. Alfonzu Gspanu, uredniku Slovenskega biografskega leksikona, ki je z zanimanjem in naklonjenostjo spremljal nastajanje PSBL in to delo tudi podprl. Pok. prof. Gspan je pomemben delež v primorski kulturi prispeval tudi s celoživljenjskim preučevanjem življenja in dela primorskega rojaka Srečka Kosovela, posebno skrb pa je posvečal tudi starim tiskom, zlasti inkunabulam, še posebej na našem ozemlju.

Dosedanji štirje zvezki Primorskega slovenskega biografskega leksikona dokazujejo, da se je ta pomembna znanstvena pobuda trdno usidrala v današnji slovenski kulturni stvarnosti in popolnoma opravičila svoj obstoj.

—o—

S TRŽAŠKEGA

Verska skupina in prijatelji izrekajo sožalje Ediju Čermelju in mami ob izgubi dragega očeta in moža.

OKROGLA MIZA O RADIJSKIH ODDAJAH ZA ŠOLE

Društvo naravoslovcev in tehnikov ter Sindikat slovenske šole prirejata dne 9. marca ob 20. uri v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu okroglo mizo o radijskih oddajah za šole. Ob tej priložnosti bo predstavljena pravkar izšla knjiga z zbirko tekstov za šolsko leto 1977-78. Vljudno vabljeni!

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Obisk pri prvem disidentu

Dopisnik agencije Associated Press v Moskvi Thomas Kent, je obiskal pisatelja Julija Daniela, ki je skupno z Andrejem Sinjavskim leta 1966 sprožil disidentsko gibanje v Moskvi. Kot datum, ki pomeni začetek disidentstva kot širokega pojava, postavljajo zgodovinarji proces proti Danielu in Sinjavskemu omenjenega leta. Obtožena sta bila, da sta pisala »grenke« satire o sovjetski družbi. Bila sta obsojena na koncentracijsko taborišče za prisilno delo in to je pritegnilo tako v Sovjetski zvezi sami kot v tujini pozornost na vprašanje pisateljske svobode v sovjetski državi — piše Thomas Kent, Sinjavski živi zdaj kot begunec v Parizu. Pustili so ga ven, ko je prebil svojo sedemletno kazen. Daniel pa je še vedno v Moskvi in se ne misli izseliti. Zaenkrat se preživlja s tem, da prevaja pesmi, in se drži proč od drugih moskovskih disidentov. Američkemu dopisniku je dejal, da nima namena napisati nič takega, kar bi spet razburilo sovjetske oblasti. »Enostavno nisem razpoložen za pisanje«, je povedal v pogovoru, ki ga je imel z dopisnikom v svojem stanovanju, polnem knjig. »Če bi se mi dalo, pa bi pisal. Vzrok, da ne pišem, ni ta, da bi se bal posledic.«

V ječah in koncentracijskih taboriščih je prebil pet let in je zdaj star 52 let. Med pogovorom kadi in njegov obraz je globoko razoran — pravi Kent v svojem poročilu, ki ga je objavil tudi londonski »Times«. Sam se Daniel nima za začetnika disidentskega gibanja. Rekel je med drugim: »Nisem zainteresiran za politiko, nisem bojevnik. Takrat sem samo želel objaviti svoje povesti in sem jih tudi objavil. Vendar sem zelo skeptičen glede sposobnosti literatov, da bi dosegli velike družbene spremembe.«

O disidentih, ki so se pojavili po letu 1966, je rekel Daniel, da ima največje spoštovanje do Andreja Saharova, Nobelovega nagrajenca za mir, in do svojega tovariša v koncentracijskem taborišču Aleksandra Ginzburga, ki je zdaj spet zaprt. Vendar pa je obtožil mnogo disidentov,

da jim gre za senzacijo in da delajo reklamo zase.

»Ne verjamem v dejansko korist kolektivne aktivnosti,« je izjavil o sedanjih disidentskih skupinah. »Zelo simpatiziram z mnogimi izmed njih, vendar sem pesimist glede rezultatov njihovih skupnih naporov. Ravno zaradi tega nisem nikoli podpisoval, recimo, skupnih protestnih pisem.«

Julij Daniel, ki je Jud, tudi meni, da je nastopila v sovjetski literaturi znatna sprostitve po šestdesetih letih in da bo postala sprostitve ob nadaljevanju zahodnega pritiska za liberalizacijo še večja. Vendar ne pričakuje hitrih rezultatov in misli, da bo preteklo še mnogo let, preden bo mogoče svobodno objavljati v Sovjetski zvezi take povesti, kot jih je napisal on. Zdaj, kot rečeno, samo prevaja pesmi.

Seveda pa je treba brati tudi med vrsticami njegovih izjav. Če bi se počutil popolnoma varnega, bi gotovo ne prevajal samo tujih pesmi, ampak bi pisal lastne povesti in pesmi ali spomine iz koncentracijskih taborišč in s prisilnega dela. Očitno je mnenja, da je zaenkrat boljše biti previden, da se ne znajde spet za zapahi kot njegov kolega iz taborišča Ginzburg.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V soboto, 4. marca ob 20. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah

V nedeljo, 5. marca ob 17.30 v Slomškovem domu v Bazovici

V ponedeljek, 6. marca ob 20. uri v Mladinskem krožku v Dolini

EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN
DAN VOŠČIM

večer govorov vipavskega redovnika JANEZA SVETOKRIŠKEGA

Nastopa JOŽE ZUPAN

Cerkveni glasbenik v stoto leto Prva številka posvečena Vodopivcu

V Ljubljani je pred dnevi izšla prva (trojna) letošnja številka Cerkvenega glasbenika »revije za cerkveno glasbo, ki s to številko stopa v stoto leto svojega življenja oziroma v tretje leto obnovljenega izhajanja. Prav o stoletnicah piše glavni urednik Edo Škulj v uvodniku z naslovom »V znamenju stoletnic«. Medtem ko bosta naslednji dve trojni številki posvečeni stoletnici same revije, je pričujoča prva letošnja številka »Vodopivčeva« ob stoletnici njegovega rojstva. Tako so skladbe v notni prilogi revije izključno Vodopivčeve »vzete iz njegove zapuščine« do sledi neobjavljene in malo znane ali sploh neznane. Uvodna napotila Jožeta Trošta k tem petim skladbam pa bodo pevovodjem dobrodošla tudi pri drugih Vodopivčevih delih.

Jubilejni članek je o Vodopivcu napisal Drago Klemenčič, član uredniškega odbora Cerkvenega glasbenika, sicer pa glavni urednik Dru-

žine. Kot sam pravi, mu ni šlo za »nikakršno muzikološko študijo o Vinku Vodopivcu«, temveč za »bolj ali manj posrečen časnikarski zapis ob stoletnici rojstva tega velikega človeka, duhovnika in glasbenika«. To trojno enkratnost skladatelja Vodopivca je uspelo avtorju članka prikazati zelo plastično in učinkovito, tako da je njegov zapis izredno zanimivo branje.

Sicer pa med sodelavci revije ponovno srečamo našega slovitega psihologa Antona Trstenjaka, tokrat z razpravo »Kako ustvarja umetnik«. Odgovorni urednik revije Jože Trošt pa nadaljuje s svojo razpravo o zborovodstvu, s katero smo se srečevali že v lanskem letniku.

Dodamo naj še, da je rubrika »Dopisi« pretežno zamejska. Zorko Harej piše o »Dvojni slavnosti na zborovski reviji Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu«, Verena Korsič pa o »Cecilijanki 1977«.

Prejeli smo

Tudi novi izrazi

V lastnem jeziku gledamo Slovenci nenadomestljivo poslanstvo, edinstveno narodno sestavino. Proti poskusom kovanja novih besed, ki jih terja tehnični in družbeni napredek, se bojujemo skoraj živčno, a po drugi strani dopuščamo vdor številnih tujk na latinski in angloameriški osnovi. Poleg tega je čitalniški čas pustil v jeziku toliko miselne in besedne vsedline, da nam še danes hromi sproščeno in bolj gibko izražanje.

Vendar pa od časa do časa le pride do poskusov ustvarjanja novih izrazov, ki se, nekajkrat objavljeni v tisku, prav skladno zlijejo z govorico in pisanjem. Spomnimo se na izraze »astronavt« in »kozmonavt« na začetku vesoljskih potovanj. Po nekaj predlogih v tisku se je uveljavila oznaka *vesoljec*, da bi bila v resnici bolj na mestu *vesoljar*, ker »vesoljec« znanuje morebitnega prebivalca vesolja, »vesoljar« pa raziskovalca.

Na področju tehnike srečamo nekaj zelo prikladnih novih izrazov, na katere je vredno opozoriti. Namesto »pralnega stroja« se je uveljavil bolj posrečen izraz *pralnik*. In temu ustrezno tudi *pomivalnik*, namesto »pomivalnega stroja«. Za veliki motorni čoln »gliser«, ki se vzdigne na krila in drsi po morski gladini, smo že slišali izraz *drsnik*. In namesto »containerja« *zabojnik*.

V zimskih športih se je uveljavil izraz *vzpenjača* za gondolsko žičnico, *sedežnica* za sedežno in *vlečnica* za vlečno (skilift). Ime *žičnica* pa zaobseže vse vrste.

V gospodarstvu se je namesto starejšega pojma »trgovina na drobno« uveljavil krajši izraz *maloprodaja*, namesto »trgovine na debelo« pa *veleprodaja*, v kolikor se oba pojma nanašata na prodajno mrežo določenega območja. Ostal pa je starejši izraz za posamezne trgovce ali trgovske podjetja, ki so lahko na drobno ali na debelo. Uveljavil se je nadalje pojem »grandi magazini« ali »emporio«, v nemščini »Kaufhaus«. In ob tem pojem *blagovnica* za »magazini« oziroma v nemščini »Warenhaus«.

Še celo na filmskem polju so se uveljavile oznake za vrsto filmov kot *grozljivka* za film grozljive vsebine ali *pustolovka* za pustolovski film, kar se nam zdi, ko te besede prvič slišimo, precej nenavadno. Potem pa se privadimo. Izraz *kriminalka* za film ali povest podobne vsebine je že vsakdanjost. Nekoč se je pojavil celo izraz »kravarica« namesto magične tujke »cowbojka«, saj »cowboy« tudi ni nič drugega kot kravar. Vendar se izraz ni prijel, ker se je iz njega ponorčeval neki časopisar.

Pri iskanju in oblikovanju novih slovenskih izrazov bi morali mnogo bolj sodelovati ljudje, ki delajo v različnih poklicih in strokah. Saj bi prav oni bistvo stvari še najbolj natančno zadeli. Najbrž bolj kot poklicni slavisti in slovničarji, ki niso seznanjeni z zapletenimi postopki in izrazi iz tehnike, prava, znanosti td. Na ta način bi slovenski jezik — ker je naša vsakdanjost vedno bolj prepletena s tehniko in znanostjo — ne izgubljal tekme s časom in napredkom.

x. y.

—o—

SLOVENSKI KULTURNI KLUB

Trst, ulica Donizetti 3

priređi

v soboto, 4. marca, ob 19.15

KLUBSKI
FILMSKI VEČER

PROSTOR MLADIH

Kaj prinaša marčno »Ognjišče«

Najbolj točna slovenska revija v pogledu izhajanja je gotovo »Ognjišče«. Nikoli ni treba čakati nanjo preko prvega. To dokazuje izredno skrb urednikov in veselje do sodelovanja med mladimi.

Nova, marčna številka se začne s pismom Gozdane, ki piše med drugim: »Sem šestnajstletna dijakinja. Toda po glavi se mi mota precej več vprašanj, kot bi jih pripadalo tem letom. Včasih se mi zdi, da sem človek z velikimi lastnostmi, da sem pogumna, delavna, pridna in verna. Drugič pa je prav obratno. Sama sebi se zdim smešna v svoji majhnosti in nebogljenosti v svetu. Mislim si, da delam samo napake in ničesar, kar bi koristilo drugim. Moj velik problem je vera. Tu je spet isto. Ko sem včasih v cerkvi in gledam ljudi okoli sebe, si mislim, da sem boljša od njih, bliže Bogu. Drugič pa se mi zdijo vsi drugi mnogo boljši od mene. Lahko rečem, da verjamem v Boga, saj si brez njega ne morem predstavljati vseh lepot narave, stvarstva — piše dalje Gozdane. »Ker sem z naravo tesno povezana, grem rada ven v naravo, kadar mi je težko. Ko strmim v gore ali kaj drugega, pozabim na vse in čutim, da je tu Bog. Tu ga najdem. Človek bi takšne skladnosti ne znal narediti, saj je sam del tega. Ne morem razumeti predavateljev, ki pravijo, da je Zemlja nastala in se razvijala kar sama od sebe po naravnih zakonih. In kateri so ti zakoni, kdo jih je postavil? Našla sem odgovor, ki se mi zdi pravilen: Bog.«

Veseli smo in se čudimo, da zmora šestnajstletno dekle tako globoke misli tudi o svojih verskih dvomih in nezmožnosti, da bi resnično poživljala praznike, kot sta Božič in Velika noč. »Vem — zaključuje — da sem v dobi, ki je polna nejasnosti in zaletavosti pa dvomov in da bo bolje, ko odrastem. Toda drugi se bolje znajdejo v teh letih ali pa se mi samo zdi?«

To pismo je nedvomno tipično za današnjo slovensko mladino: iz njega je razbrati pri globlji analizi, da to, kar jo muči, niso toliko verski dvomi kot taki, ampak razkol med dvema različnima vzgojama in svetovnjima nazoroma. Skrivnostna moč vleče mlade k Bogu, z njim si lahko razložijo vso čudovito lepoto in zapleteno preprostost narave in človeka samega, z druge strani pa se vrivajo v to glasovi vzgojnih avtoritet, ki imajo za vse to bogastvo in lepoto narave in sveta dozdevno čisto racionalna pojasnila, v katerih ni mesta za Boga. Ta notranja raztrganost muči današnjo slovensko mladino huje kot vse drugo in jo dejansko bolj zaposluje kakor najtežja in najbolj aktualna družbena in politična vprašanja. Vsaj tiste, ki se ne branjajo misliti in ne skušajo vseh svojih notranjih dvomov zadušiti v lovu za zabavo.

Oče urednik odgovarja Gozdani: »V tem postu "si vzemi čas" in poglobi svojo vero. Ni ga treba prav veliko. Vsak dan se pet ali deset minut poglobi v sebe, skušaj se pred Bogom umiriti in izročiti mu tudi svoje dvome. Prav za razvojno dobo so značilna nihanja iz ene skrajnosti v drugo. Vidim, da imaš veliko dobre volje, treba se je samo še odločiti. Ne bo uspelo naenkrat. Odločati se je treba vsak dan znova.«

Zanimiv je članek ali bolje rečeno reportaža s slikami o nekdanjem angleškem bojnem pilotu Leonardu Chesiru, ki je vodil letalske napa-

de na nemško oporišče Peenemünde, odkoder so izstreljeval na London rakete V-1, pozneje pa je moral na Churchillov poziv nad Nagasaki, da bi preveril učinek ameriške atomske bombe, potem pa je našel vero in to ga je spodbudilo tudi k dejanski ljubezni do bližnjega. Danes dela za boljše sožitje med ljudmi, za mladino in za mir. Hkrati je med najuglednejšimi sindonologi, ki preučujejo »sveti sindon«, prt, v katerega je bilo po starem izročilu zavito Jezusovo telo, ko so ga sneli s križa in položili v grob. Prepričan je o njegovi pristnosti in to je napravilo globok učinek nanj.

V zvezi z novim modernim geslom, da je vsakdo sam gospodar svojega telesa in lahko torej z njim počenja, kar se mu zdi, bi lahko spravili vsebino veroučne rubrike te številke, ki ima ravno naslov »Gospodar svojega telesa«. Aktualen je tudi članek »Kako sva se spoznala — Ta otrok se mora roditi«. Lepi sta zgodbi »Dva svetova« in zlasti »Andrejček, moj dragi otrok«, ki jo je napisala Dalka in ki nam daje slutiti, česa bi bilo zmožno slovensko leposlovje, če bi zapihali v njem veter iskrene ljubezni in zanimala za sočloveka ter bi se znebili avtorii zagledanosti vase in v pijančevske in seksualne tegobe svojih »junakov« iz predmestnih brefejev. Priloga je posvečena pasijonskim igram, glede na to, da obhajamo ta mesec velikonočni teden. Naj omenimo še »Pismo nerojenega otroka«, reportažo o malem Liechtensteinu kot smučarski velesliski, nadaljevanje lepega ljubezenskega romana »Sosedov fant«, pisma mladih, rubriko »Najlepše evropske katedrale« in humoriistično rubriko.

Jadrnice bodočnosti

Angleški pomorski kapitan Michael Willoughby je prepričan, da imajo jadrnice še veliko prihodnost. Ko bo zmanjkalo petroleja — in na to ne bo treba predolgo čakati — bo postala moč vetra spet vabljava in praktična za plovbo po morju, zlasti za tovrstne ladje, ki se jim ne bo posebno mudilo. Plovba s takimi ladjami bo približno za tretjino cenejša kot plovba na motorni pogon. Kapitan Willoughby je ne le napravil načrt za veliko jadrnico z 12.000 ton nosilnosti, ampak je tudi že ustanovil delniško družbo za gradnjo takih jadrnic in zanimivo je, da sta v upravnem odboru celo ravnatelja dveh petrolejskih družb. Jadrnice bodo imele pet dreves, t.j. jamborov in bodo lahko plule s hitrostjo 22 ali 23 vozlov, kar je že lepa hitrost. Opremljene bodo sicer z dvema pomožnima motorjema, ki pa bosta le za pomoč v sili oziroma pri izplutju ali zaplutju v pristan. Tako bi nudila ladji le 5 odstotkov njene pogonske sile, ostalih 95 odstotkov pa bi dajal veter.

Jadrnica, za katero je napravil načrt kapitan Willoughby, je petkrat večja kot največja jadrnica, ki je bila izdelana kdaj prej, in kapitan meni, da bodo v prihodnosti izdelovali še veliko večje jadrnice. Po njegovem je zmagal parnik nad jadrnico svoj čas samo zato, ker sta bila premožna v petrolej tedaj zelo poceni. Zdaj pa se položaj spet preobrača v prid jadrnicam.

—O—

Predsednik Carter bo ob koncu marca odšel na daljše potovanje, na katerem bo obiskal Venezuelo, Brazilijo, Nigerijo in Libero. V Washington se bo vrnil 4. aprila.

NA MEDICINSKI FAKULTETI

Nadaljujemo z objavljanjem prikazov slovenske prisotnosti na posameznih fakultetah tržaške univerze, za kar je dalo povod nedavno srečanje mladih Slovenske skupnosti o problemih univerze in povezovanju slovenskih akademikov.

Na tržaški medicinski fakulteti se je sploh začelo povezovanje slovenskih univerzitetnih študentov v zadnjih letih. Dobil pa je tudi obliko, ki se razlikuje od združevanja po ostalih fakultetah. Večinoma gre za kolektive in neformalne skupine, ki hočejo posegati tudi v življenje fakultete, kot smo videli v prejšnjih številkah. Medicinci pa so si zamislili strokovno združenje s svojo strukturo in programom. Resnici na ljubo je treba povedati, da že dalj časa ni slišati o *Združenju slovenskih medicincev v Trstu*, kot se glasi ime društva. Temu botrujejo predvsem praktični razlogi, ker so se najaktivnejši člani že poslovili od fakultete. To pa še ne pomeni, da mora društvo popolnoma zaspiti, upati je, da bo s svojim koristnim delom nadaljevalo, saj združuje okoli 70 slovenskih medicincev različnih letnikov.

Prvič se je Združenje pojavilo v javnosti 24. aprila 1974, ko je priredilo v Kulturnem domu predavanje prof. Janeza Milčinskega. Takrat so univerzitetniki pojasnili tudi svoje cilje: medsebojna povezava, stiki s sorodnimi organizacijami in z zdravstvenimi ustanovami, prirejanje predavanj za javnost,

strokovno in družbeno delo med slovensko manjšino in podobno.

Zasluge za ustanovitev društva ima Komisija za stike s tujino pri Slovenskem zdravniškem društvu. Ta je omogočala in še omogoča slovenskim študentom poletne prakse po slovenskih bolnišnicah, ki se jih je udeležilo že do dvajset medicincev letno. Naročila je tudi vse slovenske medicince na strokovni mesečnik Zdravstveni vestnik. Stike so dalje navezali s slovenskimi študenti medicine v Ljubljani. Obiskali so nekaj zdravstvenih središč v republiki Sloveniji. Udeležili so se družabnih in uradnih srečanj zdravnikov v Sloveniji in podobno.

V zamejskem prostoru so navezali stike s slovenskimi zdravniki iz Trsta in Gorice, ki jih je okoli 80 in ki imajo redne družabne in strokovne stike. V akademskih letih 1973/74, 1974/75 in 1975/76 so priredili za širšo javnost več predavanj v Trstu. Zadnje je bilo aprila 1976, kar je bil tudi zadnji javni nastop Združenja, čeprav se prakse v Sloveniji nadaljujejo, poročilo o Združenju pa je bilo objavljeno v lanskim februarjskim številki Zdravstvenega vestnika.

Trenutno je, kot rečeno, delo zastalo, gibanje slovenskih študentov na ostalih fakultetah pa kaže, da interes za povezovanje obstaja, čeprav je treba računati s težavami, ki so značilne za akademska društva in skupine.

Tržaške novice

ZUPANČIČEVA PROSLAVA

V nedeljo popoldne je bila v Kulturnem domu osrednja Župančičeva proslava, na čast stoletnice rojstva tega velikega slovenskega pesnika. Na proslavi sta govorila pisatelj in politik Beno Župančič iz Ljubljane in pesnik Miroslav Košuta. Ta zadnji je poudaril zlasti Župančičevo zanimanje za primorsko ljudstvo.

Vrsta gledaliških umetnikov, med njimi Štefka Drolc in Ivo Župančič ter Milena Župančič, je deklamirala Župančičeve pesmi.

Tečaji srbo - hrvaškega jezika, ki jih je pripravil Center za kulturne izmenjave v ulici Valdirivo 30, kjer se je možno vpisati, se bodo začeli te dni.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV v Trstu

vabi na

SREČANJE S KOPRSKIM ŠKOFOM JANEZOM JENKOM

v ponedeljek, 6. marca, ob 20.15 v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva ul. 3.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU V KULTURNEM DOMU V TRSTU (Mala dvorana)

V petek, 3. marca ob 20.30

V ponedeljek, 6. marca ob 20.30

V torek, 7. marca ob 20.30

Kole Čašule:

V R T I N E C

EKSPERIMENTALNI ODER

—o—

V sredo, 8. marca ob 18. uri

Branislav Nušič:

O B L A S T

Proti neprijetnemu zadahu iz ust

Še vse prevečkrat se zgodi, da pridemo v stik z ljudmi, katerim hudo zaudarja iz ust. Ta smrad je težko prenašati, posebno če smo prisiljeni od blizu govoriti z njimi. Nekateri ljudje, ki bi nam sicer lahko bili zelo simpatični po svojem značaju in mišljenju, so nam zaradi take zanemarjenosti pravi strah. Bojimo se srečanja in pogovora z njimi. Zelo mučno mora biti tudi za zakonskega tovariša takega človeka, če nima poguma ali odločnosti, da bi mu kupil zobno krtačko za rojstni dan ali mu jo poklonil za Miklavža in ga strogo nadziral, da jo tudi vsaj vsako jutro in zvečer tudi uporablja. Neprijeten zadah iz ust namreč navadno ni drugega kakor posledica lenobe, ker si dotični »ne utegne« umiti zob, ko vstane ali preden gre spat ali po kosilu. Nekateri pa so tudi trdno prepričani, da si jim zaradi njihovih »zdravih in trdnih zob« sploh ni treba umivati zob. Posledice pa morajo prenašati drugi, kajti zadaha iz svojih ust sami sploh več ne opazijo in se ga ne zavedajo.

Včasih, a redkeje, je vzrok zadahu iz ust tudi v kakem bolezenskem pojavu, a tudi v takem primeru ga je mogoče vsaj za nekaj ur pregnati ali ublažiti z rednim umivanjem zob in s splakovanjem ust. Izgovor na bolezen ne opravičuje zanemarjanja zob in ustne higiene. V zvezi s tem objavljamo odgovor, ki je dal pod naslovom »Zadah iz ust« v ljubljanskem »Delu« zdravnik dr. Matjaž Rode nekemu bralcu, ki se je zavedel te svoje neprijetne napake:

Bralec Z. A. iz Velenja sprašuje, če je mogoče, da so močnega zadaha iz ust krivi zobje. Zobje ga namreč prav nič ne bole, čisti si jih skoraj vsak dan, le včasih mu za to zmanjka časa. Vprašuje, ali naj začne rabiti ustno vodo, ki jo lahko dobi iz tujine.

Veliko navidezno zdravih ljudi trpi zaradi

zadaha iz ust. Mnogi se zadaha, ki je za soga-vornika kaj neprijetna nadloga, niti ne zavedajo.

Vzrok zadaha ni vedno v ustni votlini. Mnoge bolezni prebavil, predvsem želodca, bolezni jeter, sladkorna bolezen, tifus, spremlja značilni zadah iz ust, ki je včasih služil za precej zanesljivo pomagalo pri postavljanju diagnoze. V izdihanem zraku lahko zaznamo na primer tudi terpenin, če smo se prej srečali z njim, vsi pa tudi dobro poznamo zadah po česnu, ki nam včasih to začimbo napravi nezaželeno na krožniku. Tudi vinski hlapi lahko, če zavejejo iz naših ust ob nepravem trenutku, povzročijo veliko neprijetnosti.

Kljub vsem tem možnostim pa je v večini primerov izvor zadaha v ustni votlini sami. Pogojen je lahko z vnetji mehkih tkiv ustne votline ali z razpadanjem tkiva v ustih, ki nastane zaradi drugačne vrste obolenj. Močan zadah tudi nastopi, če pride v ustih do razpada krvi. To lahko opazimo ob obsežnejših zobnih ekstrakcijah ali drugih operativnih posegih v ustnih votlini. Tudi če se zmanjša količina sline, ki je sploh vsestransko koristna tekočina, pride do neprijetnega zadaha.

Najpogostejši in najobičajnejši vzrok za neprijeten zadah pa je pomanjkljiva in nepravilna ustna higiena, še posebej tedaj, ko je povezana z zanemarjenimi usti, katerih lastnik ima čas za vse drugo, tudi za redno nego svojega avtomobila, le za svoje zobovje mu ga dostikrat zmanjka. Med zobovjem, ki je kariozno, se zelo lahko zadržujejo ostanki hrane in se neodstranijo zaradi množice bakterij, ki so stalno prisotne v ustih, razkrajajo. Vonjave, ki nastajajo pri tem, pa si najbolj predočite tako, da se odpeljete nekam na deželo in si ogledate in ovohate tisti del kmetije, kjer umni gospodar prepušča bakterijam, da pridno predelujejo ostanki krme in druge živalske hrane...

Kaj naj svetujem v vašem primeru? Zdi se mi, da se že močno ponavljam, vendar ne gre drugače. Torej: obiščite zobozdravnika, ki vam bo odstranil lokalni vzrok zadaha ali pa vas napotil, če bo potrebno, tudi v ustrezno ustanovo. Bolj poskrbite tudi za svoje zobovje in naj vam ne zmanjka več časa za ustno higieno.

—o—

OBČNI ZBOR KMEČKE ZVEZE

bo v nedeljo, 5. marca 1978 ob 9. uri v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio št. 4.

Dnevni red:

1. Izvolitev predsednika občnega zbora
2. Predsedniško poročilo
3. Poročilo tajništva
4. Poročilo nadzornega odbora
5. Pozdravi in diskusija
6. Volitve.
7. Razno.

V morebitnem drugem sklicanju, pol ure po prvem, bo občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

Sledila bo zakuska.

Ekumenski zbornik »V edinosti«

V obliki lepo opremljene knjige pod naslovom »V edinosti« je izšel nov ekumenski zbornik z letnico 1977, ki izhaja namesto nekdanje revije »Kraljestvo božje«. Kot kraj izhajanja sta navedena Ljubljana in Maribor, izdal pa ga je Slovenski ekumenski svet. Uredili so ga Stanko Janežič, France Perko in Jože Vesenjaj, opremil pa ga je Peter Požanko.

Na začetku najdemo kratko uvodno besedo uredništva »Poti ekumenizma«, v katerem opozarja na nove pobude in oblike ekumenskega dialoga v svetu in v slovenskem ter jugoslovanskem prostoru ter pravi: »Tudi Cerkev na Slovenskem je namreč poklicana, da poslušna navdihom Svetega Duha išče in uresničuje svojo lastno pot v ekumenizmu, in tako prispeva svoj delež pri zidanju vsekrščanskega edinstva.«

Sledi izjava jugoslovanskih škofov »Spodbuda za teden krščanske edinosti«. Nato pa zavzemajo večji del knjige poročila o ekumenskem simpoziju v Lovranu od 20. do 23. septembra 1976 in tam prebrani referati z diskusijo. Poročila in referati so zelo zanimivi, ker nam kažejo, kakšno je stanje ekumenskega gibanja v Sloveniji, na Hrvaškem in v drugih delih Jugoslavije ali bolje rečeno pri raznih cerkvah v Jugoslaviji. Zborovanja so se namreč udeležili predstavniki raznih Cerkva v Jugoslaviji, predvsem seveda katoliške, v kateri je ekumenska misel najbolj živa, pa tudi ekumensko giba-

nje je najboljšo organizirano in najbolj delavno ter prizadevno.

Ostali del knjige izpopolnjujejo poročila o potovanju tržaških in goriških Slovencev po Jugoslaviji in razna druga poročila, med katerimi je najzanimivejše poročilo Franceta Perkota o obisku skupine slovenskih ekumenskih delavcev Ekumenskega sveta v Rusiji, kjer so imeli pogovore s predstavniki ruske pravoslavne Cerkve, zlasti z leningrajskim metropolitom Nikodimom. Napravili so tudi dolgo ekumensko krožno potovanje, ki jih je pripeljalo v Kijev v Ukrajini. Njihova opažanja so čisto neposredna in zato izvirna in dokumentarna. To velja tudi za opažanja o pravoslavni Cerkvi in o verskem življenju v Sovjetski zvezi, kolikor so je videli, na sploh.

Na koncu prinaša knjiga še kratka poročila o ekumenskih zadevah z vsega sveta.

—o—

Škandal je povzročilo dolgo ploskanje Stalinu na proslavi 60-letnice sovjetske Rdeče armade v moskovski Kongresni palači. Na proslavi sta govorila Brežnjev in obrambni minister Ustinov. Do ploskanja je prišlo, ko je ta v svojem govoru omenil Stalina. Poročajo, da mu je bilo nerodno in da je dvakrat skušal prekiniti ploskanje in nadaljevati z govorom. Upati je, da je bilo njegovo »nerodno občutje« iskreno.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51